

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1974

27 JUIN 1974.

PROPOSITION DE LOI

suspendant dans certaines conditions les poursuites judiciaires fondées sur les articles 350, 351, 353 et 383 du Code pénal.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La déclaration gouvernementale en son chapitre relatif aux problèmes éthiques annonce :

« En ce qui concerne les problèmes de l'avortement, le Gouvernement propose de créer une commission nationale, composée de personnalités éminentes choisies dans les milieux scientifique, judiciaire et politique.

Cette commission recevra pour mission de fournir au Gouvernement un rapport aussi complet que possible au sujet de l'évolution la plus récente de la science, en ce qui concerne les contraceptifs, le problème de l'avortement et la révision de la législation pénale le concernant, ainsi que sur le problème de l'anonymat de la mère (sans porter atteinte aux intérêts de l'enfant).

La commission déposera son rapport avant l'ouverture de la session parlementaire 1975-1976.

Entre-temps, le Gouvernement invitera les membres du Parlement à quelque tendance qu'ils appartiennent, à surseoir à la discussion de toute réforme des dispositions pénales sur l'avortement aussi longtemps que le rapport de la commission nationale n'aura pas été déposé.

Après avoir pris connaissance de ce rapport, le Gouvernement précisera sa position au cours du débat parlementaire ».

La procédure proposée par le Gouvernement implique donc une suspension de l'action législative, c'est-à-dire en fait une trêve en matière d'avortement.

Encore que de très nombreuses études aient déjà été réalisées, cette trêve peut se comprendre à condition qu'il soit clairement établi que, sur base du rapport de la commission, le Parlement accorde l'urgence à la discussion et au vote d'une loi qui améliore les dispositions légales actuelles.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1974

27 JUNI 1974

WETSVOORSTEL

tot opschorting, onder bepaalde voorwaarden, van de op de artikelen 350, 351, 353 en 383 van het Strafwetboek gegronde gerechtelijke vervolgingen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In de regeringsverklaring wordt in het hoofdstuk over de ethische problemen aangekondigd :

« Wat het probleem van de vruchtafdrijving betreft, stelt de Regering voor een staatscommissie op te richten, samengesteld uit eminente personaliteiten gekozen uit de wetenschappelijke, gerechtelijke en politieke wereld.

Deze commissie krijgt als opdracht bij de Regering een zo volledig mogelijk advies uit te brengen over de meest recente evolutie van de wetenschap inzake contraceptiva, het vraagstuk van de abortus, de herziening van de strafwetgeving inzake abortus en het probleem van het anonymaat van de moeder (zonder aan de belangen van het kind te schaden).

De commissie zal haar verslag indienen vóór de opening van de parlementaire zitting 1975-1976.

Ondertussen zal de Regering alle parlemenstleden, tot welke strekking zij ook zouden behoren, uitnodigen iedere discussie over een wijziging van de strafwetgeving inzake vruchtafdrijving op te schorten tot het verslag van de Staatscommissie zal zijn ingediend.

Na kennis te hebben genomen van dit verslag zal de Regering haar standpunt bepalen tijdens de debatten in het Parlement ».

De door de Regering voorgestelde procedure impliceert dus een opschorting van de wetgevende actie, wat in feite neerkomt op een bestand op het gebied van de vruchtafdrijving.

Aangezien er in het verleden reeds zeer vele studies zijn gemaakt, kan dit bestand slechts worden aanvaard indien duidelijk wordt gesteld dat het Parlement op grond van het verslag van de commissie voorrang zal verlenen aan de bespreking en goedkeuring van een wet ter verbetering van de huidige wetbepalingen.

D'autre part, une trêve ne peut être acceptée par le pouvoir législatif que si la même volonté de patience inspire le pouvoir judiciaire.

En effet, la libéralisation croissante de l'avortement dans les pays voisins crée une discrimination insupportable entre les femmes qui peuvent se permettre un avortement à l'étranger et celles que leurs revenus modestes condamnent à se faire avorter en Belgique, et à se soumettre ainsi à l'appréciation de l'autorité judiciaire.

Cette situation est d'autant plus inacceptable que, dans son état actuel, la législation belge condamne plus sévèrement l'avortement pratiqué par un médecin que celui pratiqué par toute autre personne.

Dans ces conditions, une suspension des poursuites judiciaires fondées sur les articles 350, 351, 353 et 383 du Code pénal s'impose pour les avortements pratiqués en milieu hospitalier et du consentement de la femme.

La seule question qui se pose est de savoir quel moyen permet d'aboutir le plus sûrement à une telle suspension.

Différentes études ont mis en évidence le pouvoir du Ministre de la Justice de faire connaître aux plus hauts magistrats du pays sa volonté de faire suspendre certaines poursuites.

Cependant, dans un domaine aussi politique que celui-ci, la meilleure méthode consiste incontestablement en une intervention du Parlement. Celui-ci, qui fait la loi, peut évidemment l'amender ou l'abroger. Il peut donc aussi en suspendre certains effets. Dépositaire de la souveraineté nationale, il peut décider de suspendre toutes poursuites en cours dans la mesure où il constate que la législation existante est dépassée par les faits, où il envisage de ce fait la révision, et où cette préoccupation est partagée par le Gouvernement, qui crée pour s'éclairer une commission royale.

En outre, en agissant par la voie législative, le Parlement ne porte pas atteinte à l'indépendance de la magistrature. A ce propos, il faut d'ailleurs se réjouir que la plupart des parquets ont déjà suspendu en fait les poursuites concernant les avortements pratiqués par des médecins en milieu hospitalier, et avec le consentement des femmes concernées.

Cette suspension de fait ne peut cependant être considérée comme suffisante pour deux raisons. D'une part, cette politique des parquets est précaire. En outre, elle varie selon le ressort des cours d'appel et selon la libre opinion que chaque magistrat se fait, en toute indépendance, du problème.

Il faut éviter que l'opinion divergente d'un magistrat ne vienne compromettre la procédure parlementaire, par les réactions passionnelles qu'entraîneraient de nouvelles poursuites.

La présente proposition a précisément pour but d'éviter une telle situation.

G. CUDELL.

PROPOSITION DE LOI

Article 1.

Les poursuites fondées sur les articles 350, 351, 353 et 383, alinéa 5, du Code pénal sont suspendues jusqu'au

Bovendien kan de wetgevende macht een bestand alleen aanvaarden indien de rechterlijke macht zich bereid toont evenveel geduld op te brengen.

Door de toenemende liberalisering van de vruchtafdriving in de buurlanden ontstaat immers een onduldbare discriminatie tussen de vrouwen die zich een vruchtafdriving in het buitenland kunnen veroorloven en zij die wegens hun bescheiden inkomen een vruchtafdriving in België moeten laten verrichten, waar zij zich aan het oordeel van de gerechtelijke overheid moeten onderwerpen.

Dat is des te minder aanvaardbaar, daar de huidige Belgische wetgeving in een strengere veroordeling voorziet voor een vruchtafdriving die door een arts wordt uitgevoerd dan voor die door om het even welke andere persoon.

Derhalve blijkt een opschorting van de gerechtelijke vervolgingen die op de artikelen 350, 351, 353 en 383 van het Strafwetboek steunen, dringend noodzakelijk voor vruchtafdrivingen die met instemming van de vrouw in ziekenhuizen worden uitgevoerd.

De enige vraag hierbij is hoe die opschorting op de meest zekere manier tot stand gebracht kan worden.

Uit verschillende studies blijkt dat de Minister van Justitie bevoegd is om aan de hoogste magistraten van het land zijn wil te laten kennen om bepaalde vervolgingen te doen opschorten.

Maar op een zo politiek terrein als dit, ware de beste methode ontegensprekelijk dat het Parlement zich hierover zou uitspreken. Het Parlement kan de wet natuurlijk wijzigen of opheffen. Het kan dus ook sommige gevolgen ervan schorsen. Als belichaming van de volkssoevereiniteit kan het beslissen alle lopende vervolgingen op te schorten wanneer het constateert dat de vigerende wetgeving door de feiten is achterhaald, wanneer het op grond hiervan een herziening overweegt, en wanneer deze bezorgdheid gedeeld wordt door de Regering, die een koninklijke commissie in het leven roept om zich te laten voorlichten.

Door een optreden op wetgevend vlak doet het Parlement bovendien geen afbreuk aan de onafhankelijkheid van de magistratuur. In dit verband moet overigens met voldoening worden opgemerkt dat de meeste parketten de vervolgingen reeds feitelijk hebben opgeschort voor vruchtafdrivingen die met instemming van de betrokken vrouwen door artsen in ziekenhuizen werden uitgevoerd.

Die feitelijke opschorting kan om twee redenen echter niet als voldoende worden aangezien. Enerzijds is deze handelwijze van de parketten onzeker. Anderzijds verschilt zij naargelang van het rechtsgebied van de hoven van beroep en van de vrije mening die elke magistraat zich volledig onafhankelijk over het probleem vormt.

Er moet worden vermeden dat het parlementaire werk ten gevolge van een afwijkende mening van een magistraat in het gedrang zou komen door de hevige emotionele reacties die door nieuwe vervolgingen zouden worden uitgelokt.

Het onderhavige voorstel heeft juist tot doel een dergelijke situatie te voorkomen.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

De vervolgingen op grond van de artikelen 350, 351, 353 en 383, 5^e lid, van het Strafwetboek zijn tot 31 december

31 décembre 1975, à la condition que ces poursuites soient relatives à un avortement pratiqué par un médecin, en milieu hospitalier et du consentement de la femme.

Art. 2.

La loi entrera en vigueur dès sa publication au *Moniteur belge*.

6 juin 1974.

G. CUDELL,
W. GELDOLF,
I. PETRY,
E. GLINNE.

1975 opgeschort op voorwaarde dat ze betrekking hebben op een vruchtafdrijving die met instemming van de vrouw in een ziekenhuis door een arts is uitgevoerd.

Art. 2.

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

6 juni 1974.
